

NYOMKERESŐ • MAGYAROK A NAGYVILÁGBAN

KI A LENGYEL NÉP ANYJA?

Polak, Węgier, dwa bratanki,
i do szabli, i do szklanki.
Lengyel, magyar két jó
barát, együtt harcol, s issza borát.
Ezt a verses köszöntőt ötszáz éve
ismerik magyarok és lengyelek
egyaránt. Ám a lengyel–magyar
barátság ennél sokkal régebbi.
Most, hogy nyomkereső utunk
Lengyelországba vezetett, akár
hónapokon át kutathatunk itt,
oly sok a közös szál a két nép
történelmében az Árpád-kortól
egészen napjainkig.

Volt a magyaroknak lengyel, a lengyeleknek magyar királyuk és királynéjuk szép számmal. A magyar bujdosók közül többen is Lengyelföldön, a lengyelek pedig nálunk lelték menedéket.

Íme néhány, időben távoli példa minderre.

A X. században Vitéz Boleszláv lengyel fejedelem a mi Géza fejedelmünk lányát, Szent István nővérét, Juditot vette feleségül. Fiuk, Bezprym herceg trónviszályok miatt Magyarországra menekült. A legenda szerint Veszprém város róla kapta a nevét.

1031-ben a megvakított Vazul fiai, András, Béla és Levente a lengyel fejedelmi udvarban lelték menedéket. Béla feleségül vette a fejedelem lányát, Rychezát, és később I. Béla néven lett magyar király. Fiuk, aki még Lengyelországban született, nem más, mint I. Szent László királyunk.

De ugorjunk az időben. II. Rákóczi Ferenc fejedelem az osztrák császár börtönéből megszökve Lengyelországba menekült, 1703-ban innen indította el szabadságharcát, a nagymajtényi fegyverletétel után pedig itt kezdte meg bujdosását.

1939-ben, amikor a német és az orosz csapatok lerohanták Lengyelországot, a magyar kormány nem volt hajlandó részt venni a támadásban, sőt tízezerrel fogadta

Szent Kinga
Stary Sącz (Ószandec)
címerében

a lengyel menekülteket, gondoskodott róluk, még iskolát is alapított gyermekeiknek.

Együtt harcol, s issza borát...
Magyarok és lengyelek évszázadokon át vállvetve harcoltak közös ellenségeik, a német, a tatár, a török, az osztrák, az orosz ellen. Az 1848–49-es magyar szabadságharcban 35 lengyel főtiszt és egy négyezer fős Lengyel Légión is hősiességgel harcolt. Az 1956-os forradalom úgy indult, hogy a magyar

egyetemisták a fellázadt lengyelek iránti együttérzésből Budapesten tüntetni kezdtek a kommunizmus és a szovjet hatalom ellen.

Talán e néhány példa is elég, hogy tartalommal töltse meg a lengyel–magyar barátságról idézett versikét. A két nép évezredek múltjának minden találkozását lehetetlen elmesélnem, kiemeltek hát néhány igazán fényes magyar személységet, akik meghatározták a lengyel történelem alakulását.

Vajon kit tisztel anyjaként a lengyel nép?

A matka narodu, a lengyel nép anyja nem más, mint Szent Kinga, Árpád-házi magyar királyleány.

A magyar és a lengyel uralkodóház számtalan királyi esküvővel fűzte szorosabbra a két ország véd- és dacsövetségét. Ezt a célt szolgálta IV. Béla két lányának házassága is. Kingát Szemérmes Boleszláv krakkói fejedelemhez, húgát, Jolánt pedig Jámbor Boleszláv herceghez adta feleségül IV. Béla. Nem hiába, hiszen később mindkét lengyel herceg katonai segítséget nyújtott apósának a cseh király elleni háborúban.

Bár Kinga apáca szeretett volna lenni, engedelmeskedett apjának. 14 évesen jegyezték el a nála két évvel fiatalabb Bolesz-

Ki volt a '48-as szabadságharc legismertebb lengyel tábornoka?

lávval. Lengyelországba ment, hogy új házának nyelvét, szokásait megtanulja.

Ki volt az a magyar királyleány, akit mindössze négyévesen vittek jegyese országába? Hová is?

1239-ben kötöttek házasságot. Kinga lángoló hite olyan mély hatással volt férjére, hogy a kedvéért ő is örök tisztaságot fogadott. Kinga egész életét és hatalmas hozományát Lengyelország védelmére, a katolikus egyház erősítésére és a szegények megsegítésére fordította. A tatárok ellen várakat építtetett, az apácák számára kolostorokat, a szegényeknek kórházakat, menhelyeket alapított, sőt a lengyel gazdagságot is fellendítette: nevéhez fűződik az első lengyel sóbánya megnyitása.

Tetteit legendák örökítik meg, amelyeknek legjobb üzenete, hogy az adományokon, kincseken túl Kinga tisztasága, lelki nagysága és hitének ereje tett mindig csodát: imájával mentette meg a lengyeleket. A tatárok elől menekülve hátradobta szalagját, ebből lett a Dunajec folyó. Az üldözők átvergődtek rajta, ám a Kinga eldobott fésűjéből kerekedett erdő megállította őket.

Melyik mese szól a só fontosságáról?

A lengyeleknek nem volt sójuk. Kinga hozományul kapta édesapjától a máramarosi sóbányákat. A birtokbavétel jeléül beledobta gyűrűjét a tárnába. Sok kincsel együtt társzekereken hatalmas sótömböket is vitt magával Lengyelországba, ám ezekből csak a lovagoknak jutott. A legenda szerint azonban csoda történt: Kinga gyűrűje a föld mélyében követte szent úrnőjét, magával vonva a sóhegyeket is. Ahol

**Év végén!
3 díjat!
sorsolunk ki**

A gyűrű-legenda sóból kifaragva a wieliczki sóbányában

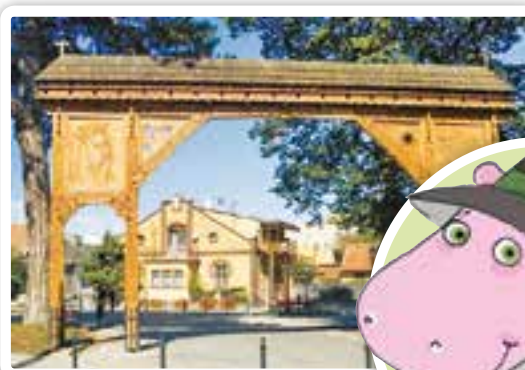
megtalálták, Wieliczkában nyílt meg az első lengyel sóbánya. Ennek mélyén sókápolnában sószobor örökíti meg a történetet.

Férje halála után Kinga a maga alapította ószandeci (lengyelül Stary Sącz) kolostorba vonult vissza, itt folytatta imádságos és önfeláldozó életét. Követte ide testvére, Jolán, a másik lengyel fejedelem özvegye, akit tiszta, áldozatos élete miatt szintén boldoggá avatott az egyház.

Kingát 1999-ben avatta szentté II. János Pál pápa, de a lengyel nép szívében mindig is szent volt. Háromszáz éve ő Lengyelország védőszentje. *Święta Kinga, matka narodu* – borulnak le előtte a lengyelek.

Mi hogyan fordulunk hozzá?
Hiszen magyarul is ért!

Zsigmond Emese

A Magyarok Világszövetsége székelykaput állított Ószandecen Szent Kinga tiszteletére

**A megfejtéseket honlapunkon közöljük:
www.napsugar.ro/megfejtések.php**